

Уводне напомене

Овај уџбеник је намењен ученицима II разреда средње школе. Рађен је на основу Наставног плана и програма и Концепције уџбеника за средњу школу.

Уџбеник се састоји од шест наставних целина — досјеа, који носе називе према темама предвиђеним програмом: *Vacances, Rentrée, Loisirs* (I); *L'Ecole, Choix d'un métier* (II); *Vie sociale* (III); *Presse, Radio et Télévision* (IV); *Quatre points de l'Economie française* (V); *Histoire et Civilisation françaises* (VI).

Сваки досје се састоји од 4 лекције рађене према следећем плану: Текст, Parole, Ecrit, Débat, Grammaire.

Имајући у виду приоритетни задатак који су аутори поставили приликом писања овог уџбеника, а то је учење језика усвајањем елемената цивилизације, одабран је аутентичан лингвистички материјал преузет углавном из следећих часописа и новина: «*Ça va*», «*Cinq sur cinq*», «*Chez nous*», «*Le Figaro*», «*Marie-Claire*», «*Le Français dans le monde*», «*Reflet*»... С друге стране, коришћени су одломци из књижевних дела класичних и савремених писаца: Molière, Racine, La Fontaine, Maupassant, Baudelaire, Verlaine, Apollinaire, Црњански, Gary, Beauvoir, Exupéry и др. На тај начин је представљено више регистара француског језика, од свакодневног омладинског жаргона до писаног језика најбољих књижевних остварења.

Тематика иницијалних текстова везана је за тематику из програма за II разред што се види из наслова датих појединим досјеима. Дијалог који се налази у саставу сваке лекције својом темом је у тесној вези са иницијалним текстом, па се наставник може одредити за њега, ако нема времена за обраду текста, без бојазни да ће тиме занемарити одређену тему из програма.

Текст је пропраћен лексичким напоменама које се односе на лексику и податке о оним елементима француске цивилизације који су нужни за разумевање текста (*Notes lexicales*). Затим следе питања под називом A PROPOS DU TEXTE, која служе за проверу разумевања текста. Уз неке текстове, за проверу глобалног разумевања текста, без претходних лексичких објашњења, дат је *Jeu-test* (питања са вишеструким избором) што упућује наставника и на овакав вид провере разумевања прочитаног текста.

PAROLE — вежбања намењена неговању усменог изражавања која су у тесној вези са темом, претежно су усмерена на интересовања ученика. Испред ових вежбања дати су готови изрази (*Actes de communication*), који се користе у одговарајућим ситуацијама као што су слагање (неслагање) са саговорником, предлагање, прихватање предлога, захваљивање, позив у госте, честитања, извињавања, прекоравања, протест и др.

У оквиру ових вежбања дате су и анкете, интервјуи и тестови са циљем развијања комуникативне компетенције у свакодневним ситуацијама (везаним за основну тему) и мотивисања ученика.

Jeu de rôles — дијалог са истом темом, обично из регистра говорног језика, дат је у склопу вежбања за усмено изражавање и служи као модел за комуникацију и подстрек за рад у паровима и групама.

ECRIT — то су вежбања за развијање способности писменог изражавања (дописивање, анкете, резимирање текста, описивање ствари, личности, ситуација и догађаја итд.).

У оквиру ових вежбања налазе се лексичке вежбе и игре (*Exercices lexicaux*) са циљем обогаћивања лексике и активног усвајања специфичних израза и фраз у вези са одређеном темом.

Многе писмене вежбе упућују ученика на коришћење двојезичних и једнојезичних речника са циљем привикавања на самостално коришћење приручне литературе.

TEXTE SUPPLEMENTAIRE је обично прозни текст информативног карактера или пак одломак из дела неког познатог или мање познатог француског књижевника, у тесној вези са темом коју третира главни текст. Понекад је овај текст тежи од самог главног текста, као на пример «Déclaration des droits de l'homme» уз лекцију «La prise de la Bastille», па га треба обрадити само са бољим ученицима или са ученицима друштвено-језичког смера који имају већи број часова.

DEBAT је усмена вежба, предвиђена за групни рад и то претежно за ученике са већим фондом знања на часовима додатне наставе као могућност продубљивања теме. Уз тему за дебату дата је и тема за размишљање (*Réflexion*) која се може схватити као афоризам погодан за памћење, тема за домаћи задатак, наставак дебате или једноставно повод за размишљање како најбоље превести на наш језик дату мисао коју је изрекао неки познати писац или мислилац.

GRAMMAIRE је одељак који обухвата изведено правило о формирању и употреби одређеног граматичког облика или структуре, који се јављају у главном тексту, а понекад у дијалогу или у диктату, као и систему вежбања.

Понеке граматичке „партије“, које предвиђа програм за обраду у II разреду, сасвим су нове (*Subordonnées de temps, de but, de cause, subordonnée relative, le passé du subjonctif* и др.) неке од њих су само проширивање прошлогодишњег градива (*le présent du subjonctif, le discours direct-indirect, concordance des temps, le passif, le participe présent, le gérondif* и др.) или пак обнављање градива основне школе (*l'article partitif, les pronoms adverbiaux, le pronom indéfini «on», les verbes pronominaux, l'imparfait, le passé composé* итд.).

Међутим, обрађене су и неке структуре које су изостале у програму а јављају се у тексту и које, према мишљењу аутора, треба да буду усвојене бар на нивоу препознавања, као на пример: *le futur antérieur, le passé antérieur, l'infinitif passé, le participe passé composé* и *les adjectifs verbaux*. Ако наставник из објективних разлога (мали број недељних часова и недовољан фонд знања ученика) не стигне да обради ово градиво, не мора се одрећи текста у којем се јавља одређена структура; структуру може само превести без посебног задржавања на њој.

Када су у питању граматичка вежбања, аутори су се трудили да поред већ уобичајеног типа са супституцијама и трансформацијама буду заступљена и нека креативнија, као што су стварање нових речи и структура у виду дидактичке игре, стварање слогана и рекламних текстова, израда шема и др. Као полазиште за граматичку вежбу често су дати краћи текстови у складу са темом главног текста, стихови познатих француских песника или аутора дидактичких стихова, прогнозе времена, географске карте и разни цртежи.

Као и у претходним вежбањима (*Parole* и *Ecrit*) и ова вежбања су предвиђена за разне нивое знања. Само од наставника зависи за која ће се одредити и којима ће дати предност што зависи од наставне ситуације (предзнања ученика и струке за коју се спремају).

Напомињемо да „граматичка правила“ нису предвиђена за учење напамет, ни на француском ни на матерњем језику, већ као полазна основа за разумевање реченичних модела који ће се усвојити помоћу вежбања. Да би се ови модели што успешније усвојили, аутори су настојали да их што могуће више повежу са темом текста и тиме покажу њихову непосредну примену у функцији говорне праксе. Да би ученици продубили знање из области граматике и стекли навику да самостално раде, наставник треба да их упуту на коришћење граматика — наших и француских.

Илустративни прилози су дати не као пука илустрација одређених тема, већ као визуелни подстицај за одређене вежбе (усмене, писмене и граматичке) и као исечак из француске стварности коју смо покушали да приближимо ученицима. Као пример навешћемо исечке из француског дневног листа «Le Figaro» посвећене стогодишњици Ајфелове куле или метеоролошки извештај из 1788. године, објављен, такође, у истим новинама. Многи цртежи, без обзира на то што се то изричито не тражи, могу, такође, послужити као подстрек за разговор или неки задатак према нахођењу наставника.

Имајући у виду да наставни план предвиђа 72 часа годишње, тј. два часа седмично, то значи да се свакој лекцији може посветити два или три часа у зависности од тежине.

Ако ниво знања ученика не дозвољава овакав темпо рада, наставник може да изврши одбир текстова водећи рачуна о томе да не занемари програмом предвиђено наставно градиво. Приликом одбира текстова треба имати у виду и будућу струку ученика, на пример: са ученицима школа са пољопривредним усмерењем обавезно треба обрадити текстове петог досјеа, са ученицима новинарског смера или смера за ПТТ струку — четврти досје, са ученицима угоститељско-туристичке струке — први, итд.

Уз овај уџбеник постоји одговарајући звучни материјал.

АУТОРИ